

ZPRÁVY.

Persekuce. Je tomu právě deset let, co byl spolek československých právníků »Vše hrd« v Praze rozpuštěn. Byl to bezmála poslední čin, kterým byl rozpuštěn český spolek a jest možno říci, že jim rakouská vláda velmi dobře koránovala svou persekuční práci. Nikdo by byl jistě nevymyslíl horší satiry na rakouské policejní orgány, než si sama pro sebe uchystala, když sáhla i na náš odborný spolek. Ale jestliže zesměšnila se takřka rozpadávající se moc sama vlastním činem, na druhé straně proti ní vystupuje v plné síle, s úplnou rozvahou a vědomím blízkých vážných událostí členstvo našeho spolku. Můžeme býti upřavdě hrdi, že bylo to české právnictvo, jež svou mladou generací promluvilo jasně a neuhýbavě. Zvolení čestných členů, jež se zasloužili o celý národ, znouzapsání v seznam čestných členů někdejšího příslušníka, který se zúčastnil odboje za hranicemi, spolu s vyloučením osoby, jejíž loyálnost nebyla sympatickou, tento čin valně hromady pojednávající celý program svůj s důstojným klidem věcnými debatami byl také jasnou odpovědí vládnoucí moci, důrazným mementem, že tužby po státní samostatnosti nejsou jen obmezeny na určité vrstvy, nýbrž že jsou snahami celého národa, i jeho odborných tříd, zejména českého právnictva. Rozpuštění spolku a zapečetění místností sta'lo se 29. prosince, ale tím jen se utužil náš odboj. Bylo to přímo zaslepeností tehdejších vládních orgánů, myslyly-ši si, že tímto způsobem někoho zaleknou, zastaví v cestě pevně nastoupené. »Vše hrd« nepřestal existovat, ba pracovalo se dále tím intensivněji, jen pro policii vedena jiná firma. Vždyť prodávaly se a tiskly další publikace v t. zv. »Prodejně právnických přednášek«, vyšel i k padesátiletému jubileu »Památník«, byla konána slavnostní valná hromada, ovšem jako důvěrná schůze, na níž bulo skutečně důstojně vzpomenuo založení spolku, rozhodně odmítnuta mllost se strany rakouské vlády, a když přišel radostný den 28. října 1918, stá'lo všechno členstvo »Vše hrdu« ve službách vzkříšeného státu. Dny převratu, dny znouzrození našeho státu staly se tak i znouzrozením »Vše hrdu«. Ale to jest již kapitola jiná, již vzpomenueme později. Než' dnes, kdy vzpomínáme tohoto persekučního aktu, jenž se stal dobrou předehrou k slavnostnímu obnovení naší organizace nikoliv rukou utlačovatelů, nýbrž vlastní silou, jedině přání bylo by možno vyslovit: aby právě tak, jako ve chvíli persekuce všechno naše právnictvo ztožnilo se s tužbami po samostatném státě, tak aby vždy českoslovensští právníci obětavě pracovali pro svou republiku. Úspěšný rozvoj státu bude i jejich vlastním úspěchem a nejlepší odměnou za veškeru námahu.

29. prosince 1927.

Ča.

Ochrana československého autora v SHS. V SHS. není dosud chráněno autorské právo cizích autorů, protože SHS. nepřistoupilo dosud k bernské konvenci a proto Německo vymohlo si v nové své obchodní

smlouvě klausuli, že se pro jeho příslušníky použije zásad této konvence. Čs. sdružení pro ochranu autorských práv podalo podle tohoto způsobu návrh ministerstvům zahraničí, školství, obchodu a věř. prací, aby při sjednávání nové obchodní smlouvy dostalo se ochrany také československým autorům. Ca.

Rozhodčí soudy pracovní v Portugalsku byly reorganisovány vládním nařízením z 28. září 1927. Tyto soudy mohou býti zřízeny pro každý soudní okres na žádost obcí, pokud rozsah místního obchodu a průmyslu toho vyžaduje. Jsou pak výlučně příslušny pro rozhodování sporů mezi zaměstnavateli a dělníky, jež se týkají mzdy, odškodného dle smluv, délky pracovní doby, sazeb odměn za rukodělné práce, a vůbec všech sporů plynoucích z neúplnosti neb nedostatků pracovních smluv. Mimo to jsou rozhodčí soudy pověřeny některými funkcemi správními, prováděti zákony a nařízení týkající se obchodu a průmyslu a vyšetřovati příčiny neshod mezi zaměstnavateli a dělníky. V čele rozhodčího soudu stojí předseda, který stejně jako jeho náměstek jest soudcem z povolání a jmenován vládou. Přisídící vysílají ve stejném počtu odborové organizace zaměstnanecké a zaměstnavatelské.

K. Gerlich.

Smírčí a rozhodčí rady amerických železničářů. Pro řešení sporů, plynoucích z pracovního poměru, mezi společnostmi severoamerických železnic a jich personálem byl zaveden zvláštním zákonem od července 1926 nový systém smírčí a rozhodčí, který se za krátkou dobu dosud doba provedení zákona velmi osvědčil. Všechny spory projednává nejprve stálá pětičlenná rada smírčí, která se pokusí o pokojné urovnání věci. Nevede-li její snaha k cíli, ustaví se pro ten který spor zvláštní rada rozhodců, do které jmenují po jednom neb dvou členech dopravní společnosti a ve stejném počtu též železniční zaměstnanci. Tito jmenovaní členové pak sami jmenují nějakou nestrannou osobu předsedu rozhodčí rady; nedohodnou-li se, tedy tuto osobu jmenuje smírčí rada. Obě strany jsou povinny podrobiti se výroku rozhodčí rady.

K. Gerlich.

Z celého světa právníckého. Na jugoslávských právníckých fakultách jest zapsáno celkem posluchačů, a to v Záhřebě 963 (na 14 profesorů), v Bělehradě 1755 (na 21 profesorů), v Lublani 301 (na 14 prof.) a v Subotici 331 (na 11 profesorů). — V Irsku byl vydán zákon proti literárnímu braku, kterému podléhají též tiskoviny o obmezení porodů, neb zakrývajících pod titulem tělovědným určení pornografické. — Jistá pařížská nakladatelská firma vydala knihu se zákazem půjčovati ji do určité lhůty a půjčovnám účtuje do této lhůty ji za čtyřnásobnou cenu. Je to podle čas. »Bibliofil« první pokus obmeziti užívání knihy a bude mítí nepochybně v zápětí značné spory právnícké. — Podle časopisu Börsenblatt für den deutsch. Buchhandel bylo za rok 1924 vydáno v Německu právníckých knih 991 (kdežto r. 1923 1036), státovědeckých a statistických 1695 (r. 1923 1654), kterážto čísla by ilustrovala i pozvolnou stagnaci knižního trhu v našich oborech v Německu. — Podle vzorů jiných států, které mají kolonie, uvažuje i britské ministerstvo vnitra zřídit trestanecké kolonie, zejména na Nové Guinei. — 21. XI. sešel se v Ženevě výbor právníků pro mezinárodní směnečné právo. Předsedou byl zvolen Perceron (Francie). — V Sasku přijal sněm 30. XI. zrušení trestu smrti. Od převratu z 36 rozsudků smrti ani jeden nebyl vykonán. — V pruském sněmu byl přijat zákon, jímž se zrušuje 12.900 samostatných vrchnostenských okresů, které byly přezítkem ještě z dob feudálních a v nichž dědičný velkostatkář byl i policejním správcem. — V r. 1928 má býti postavena pro Nejv. soud v Brně budova na Husově třídě. — Nejv. s. s. rozhodl, že jazyková nařízení neodporují zákonu, protože podle ŮL dostačí podpisy aspoň poloviny ministrů, takže nedostatek dvou pod-

pisů platnosti jazyk. nař. neškodí. — (Ča.) — 17.—19. XI. konal se v Amsterdamě ustavující sjezd pro hlasovací právo žen. — Mezinárodní konference svazů sociálních pojišťoven 4.—5. XI. v Bruselu usnesla se na založení mezinárodní organizace a přijala příslušný statut. Předsedou byl zvolen Dr. Winter (ČSR.) — Mezinárodní parlamentní konference pro obchod konala 5. září XIII. zasedání v Rio de Janeiro. V resoluci o uhelné politice žádá sjednocení výroby a spotřeby na podkladě mezinárodním, aby se mohlo úspěšně čelití náhlým otřesům a krisím. Příští zasedání bude 1928 v Paříži, 1929 v Berlíně. — (kg). — Na Nový rok koná se v Cairu mezinárodní statistický sjezd, jehož se za ČSR. účastní president SÚS. prof. Weyr, min. r. Dr. Boháč a Dr. Mráz.

Přehled chystaných zákonů z oboru soudního. Dle důvodové zprávy k rozpočtu na r. 1928 (tisk 1224 posl. sněm. N. S.) vypracovalo ministerstvo spravedlnosti osnovy následujících zákonů: spoječný řád exekuční, jednotný řád notářský a advokátní, konkursní, vyrovnávací a odpůřčí zákon, obchodní zákon, zákon o zaměstnancích ve vyšších službách soukromých (na místo zákona o obchodních pomocnících č. 20/1910 ř. z.) a knihovní zákon.

Vedle těchto osnov, které — jak dí důvodová zpráva — jsou vypracovány, Národnímu Shromáždění však dosud nepředloženy, uvedeny zde osnovy, které jsou pouze připraveny: zákon o stihání pokoutnictví, o zmocnění zemských úvěrních ústavů ku přijímání soudních deposit, o siroťci jistotě cenných papírů, zákon o řízení nesporném, zákon o obchodních jednatelích, o organizaci soudů, o soukromé smlouvě pojišťovací a konečně zákon o reformě splátkového zákona.

Užší superrevisní komise pracuje na jednotném textu občanského zákona a to na podkladě elaborátu pěti subkomitetů.

Osnova zákona o zločinech a přečinech, jakož i zákona o přestupcích byla vydána tiskem. Značná část osnovy jednotného trestního řádu je již projednána a hotova, a připravuje se zákon o soudnictví nad mládeží a zákon proti necudným publikacím.

V r. 1928 hodlá ministerstvo unifikační přípraviti k podání zvláštní osnovy jednotného civilního řádu soudního, jurisdikční normy a uvozovacích zákonů k nim. Osnova civ. řádu soud. bude obsahovati 613 paragrafů a pro rok 1928 zbývá hlavně vypracovati oddíl o řízení manželském a provéstí konečnou redakci osnovy na podkladě výsledků projednání v odborných komisích.

Dále připraveny tímto ministerstvem úplně k samostatnému podání: zákon o umořování listin, o zahlázení odsouzení a spolupracováno bylo na zákonu šekovém, zákonu o ručení silostrojů a zákonu o zbavení svéprávnosti. Toto ministerstvo se chystá konečně samostatně předložiti i osnovu uvozovacího zákona k občanskému zákonu a osnovu předpisů o spolunabytém jmění. Jak patrně setba velká, jsme jen zvědaví jaká bude za rok žeň!
Ský.

Důležitější osnovy zákonů předložené Národnímu Shromáždění. Vláda republiky čsl. předložila Národnímu Shromáždění v poslední době řadu osnov zákonů, z nichž důležitější ve stručném obsahu znamenáváme:

Osnova zákona o daňovém základu rozhodném pro zápis podniků do obchodního rejstříku (senát tisk čís. 527) mění dosavadní ustanovení o daňové základně dle zákona z 30. 6. 1921, čís. 260 Sb. z. a n. v ten smysl, že ustanovení obchodního zákoníka o firmách, obchodních knihách a prokuře vztahuje se toliko na obchodníky, u nichž ryzí výtěžek činí ročně nejméně 50.000 Kč (§ 1. osnovy), kterážto částka může nařízením býti zvýšena nebo snížena (§ 3.). K rozdílu míst dle počtu obyvatel osnova již nepřihlíží.

Osnova zákona, jímž se pro případ mimořádné nezaměstnanosti mění a doplňují některá ustanovení zákona ze dne 19. července 1921, čís. 267 Sb. z. a n., o státním příspěvku k podpoře nezaměstnaných (poslanecká sněmovna tisk 1226). Tato osnova znamená další krok k vybudování gentského systému a vztahuje se na ty obory výdělečné činnosti, ve kterých nastane mimořádná nezaměstnanost. Vláda rozhoduje o tom, od kterého dne nastane nebo skončí účinnost navrhovaných opatření. Tato opatření jsou hlavně, že osnovou se prodlužuje v době mimořádné nezaměstnanosti podpůrná doba ze 3 na 6 měsíců a státní příspěvek činí dvojnásobný obnos organizační podpory (§ 1), při čemž smí dosáhnouti nejvýše 18 Kč za den. (§ 4). Použití této výjimečné úpravy jest vázáno podmínkou, že odborové organizace přiměřeně upraví svá podpůrná pravidla. (§ 2. odst. 2. a 3., § 3. odst. 3). Organizační podpora musí činiti nejméně 0.66 Kč denně (§ 2).

Osnova o ochraně domácího trhu práce (posl. sněmovna tisk 1227) chce docílit očáraný domácího trhu práce tím, že pro každého, kdo hodlá zaměstnat cizince, zavádí zákonem povinnost, aby si k tomu opatřil svolení příslušného úřadu. t. j. politického úřadu II. stolice (§ 3. a 5.) Dle §u osnovy jest toliko tehdy udělení povolení zaměstnávat cizince, když stav na trhu práce to připouští nebo toho vyžadují zájmy národohospodářské, nebo jde o výkon, pro který nelze získati domácí sílu, nebo mluví-li pro udělení mimořádné důvody z hlediska poměrů obchodních nebo rodinných. Ministr sociální péče jest zmocněn zastaviti použití zákona na určitou nebo neurčitou dobu a vyjmouti určitá zaměstnání z tohoto zákona (§ 13.) Ustanovení zákona netýká se cizinců, kteří přišli na území republiky před 1. květnem 1923, a nepřetržitě se zde zdržují.

Osnova zákona o prodloužení účinnosti a doplnění zákona o mimořádných opatření bytové péče (Posl. sněmovna tisk 1304) prodlužuje účinnost zákona ze dne 11. 7. 1922 čís. 255 Sb. z. a n. do 31. března 1928 (§ 1) a doplňuje § 13. cit. zákona v tom směru, že ustanovení o státních zaměstnancích platí obdobně i o učitelstvu veřejných škol obecných a občanských. (§ 2.) —lk.

Ze Sbírky zákonů a nařízení. Nař. č. 152/27 o vojenském kázeňském a kárném právu soudcovském: Dle § 4 rozumí se soudcovskou kázeňskou pravomocí právo soudcovských představených a nejvyššího vojenského soudu (kárného senátu) stíhati a trestati poklesky (§ 2. odst. 1. zák. č. 154/1923) vojenských soudců, které jsou kázeňské (§ 4. cit. zák.) trestné; soudcovskou kárnou pravomocí pak právo nejvyššího vojenského soudu (kárného senátu) stíhati a trestati porušení soudcovských povinností (§ 3 téhož nařízení), které je kárně (§ 23 zák. č. 154/1923) trestné. — Nařízením č. 156/27 o rozsahu ručení pojištěnců za škody z provozu motorových vozidel zrušeno nař. z 28. října 1908 č. 222. ř. z. a ustanoveno (§ 1), že pojištěnci musí sami hraditi škody do 400 Kč zcela a při škodách větších 10 procent, nejméně však 400 Kč, aniž mají nároku na náhradu pojišťovatelem. Úmluvou může býti zvýšen rozsah škod, které pojištěnci sami musí hraditi. — Č. 157/27 obsahuje prováděcí nařízení k zákonu č. 77/27 o nové úpravě finančního hospodářství svazků územní samosprávy. — Pod č. 160/27 uveřejněna úprava vydání správních spisů sjednaná mezi rep. českosl. a král. Maďarským v Budapešti dne 3. června 1927. Obě strany zavazují se, že si vydávají veškeren spisový materiál (čl. 3.), jenž se výhradně týče správy (železnice, pošty, telegrafy a telefony, komunikace a říční cesty, katastr daně pozemkové, správa hydrografická, hydrotechnická, hydraulicko-zemědělská a meteorologická, úřady vojenské, soudní spisy a knihy pozemkové, matricy) území druhého státu a vztahuje se na dobu mezi 1. lednem 1886 (resp. ze strany Československa 1. lednem 1888 a 30. říjnem 1918. Ský.

Exkurse semináře prof. dra Mildschuha a prof. dra Funka. Ve dnech 1.—6. června t. r. podnikli členové uvedených seminářů společně s členy S. Č. P. Všehrd za vedení jmenovaných p. profesorů exkursi do kraje moravsko-ostravského, Zlína, Luhačovic a Kyjova. Účelem jejím bylo bližší seznání výroby a těžby v podnicích revíru moravsko-ostravského i v moderním velkopodniku Batově. Místa pro exkursi byla jistě velmi vhodně volena, neboť tam nalézají se závody největší svého druhu v tomto státě. Několik dat kuse, ale jasně ukáže, tamější výrobu. V kamenouhelném revíru ostravsko-karvinském bylo v provozu 40 závodů důlních s počtem zaměstnanců 40.412 (mimo úřednictvo technické i administrativní). Zužítkovatelného uhlí vytěženo 9,140,135 t v hodnotě 1,129,615,828 Kč. Veškerá produkce kamenného uhlí na území našeho státu ve 121 závodech činila 12,558,998 t v hodnotě 1,528,395,077 Kč. Z revíru ostravsko-karvinského vyvezeno do ciziny 1,018,919 tun; největším odběratelem z tohoto revíru bylo Rakousko, Maďarsko a království S. H. S. (Data uváděna jsou dle poslední úř. statistiky z tohoto oboru 22. 1925.) Z těchto dat jest zřejmý význam těžby černého kraje, zejména pak v poměru těžby tamější ku celkové uhelné produkci (uhlí kamenného ovšem) v našem státě. Obdobně vyniká revír ve výrobě briket, koksu a ve výrobě hutnické. Z 16 koksoven je jich v tomto obvodě 12, z 6 briketáren jsou tom 2 a z 9 hutí rovněž 2 a to s největší výrobní kapacitou. Celý kraj tvoří jedno město hutí, dolů a koksoven spojených železnicemi a elektrickými drahami.

Pokud jde o jednotlivé závody, prohlédli účastníci exkurse koksovnu na dole »František« fy. »Severní dráha Ferdinandova«, železářny Bářské a hutní spol. v Trinci, a posléze, rozdělení na skupiny sestoupili do dolů, z nichž prohlédli důl »Jan« fy Larisch-Chörmich v Karvinné, »Pokrok« fy. Bářská a hutní spol. v Petrvaldě, »Hlubinu« fy. Vítkovické horní a hutní těž. a »Hermenegildu« fy. »Sev. dráha Ferdinandova«. Dne 2. června účastnila se výprava schůze Právnické jednoty Ostravska a Těšínska, spojené se založením odboru národohospodářského; při té příležitosti proslovena p. prof. drem Mildschuhem přednáška »O nápravě znehodnocené měny«.

Dalším závodem, jež exkurse navštívila, byl závod Batův ve Zlíně, vynikající rozsahem výroby, počtem zaměstnanců a odchýlný od ostatních závodů poněkud jinou organizací práce. Podrobnější organizace závodu, jmenovitě po stránce účetní a obchodní nebylo možno ovšem účastníkům poznat.

Potom navštíveny a prohlédnuty lázně Luhačovice a vhodným zpestřením a zakončením exkurse byla návštěva Kyjova, kde konaly se 5. a 6. června slavnosti »Slováckého roku«, názorně ukazující život a povahu moravských Slováků. Část exkurse v poslední den odjela s p. prof. drem Funkem do Brna, kde prohlédla špilberská kasemata.

Ve všech místech dostalo se exkursi podrobného vysvětlení, jakož i milého přijetí, začež patří všem, kteří se o to přičinili, srdečný dík.
re.

LITERATURA.

Dr. Alois Jindřich: Sociální pojištění u nás i v cizině. Nemocenské, invalidní a starobní pojištění v Československu a v cizích státech. — Praha 1927. — »Škola vševedná« sv. 13. — 8°, 188 str. — V době živého zájmu o sociální pojištění přichází velmi vhod knížka, která přehledným a přístupným způsobem informuje o hlavních jeho odvětvích, totiž o pojištění nemocenském, invalidním a starobním u nás a v ostatních evropských státech. Je jistě zajímavé srovnání, jak tento obtížný problém distribuce důchodů a sociální politiky v různých státech je řešen. Úprava zákonodárství sociálně-pojišťovacího toho